

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

Quo Praeter Varias Ac pervtiles Additionibus praecipuis & in foro
potissimum occurentibus Tomi primi Quaestionibus annexas, etiam S.
Rotae Romanae Decisiones Novissimae De Eadem materia editae, &
singulari studio selectae continentur - Hac postrema editione
praecedentibus duobus Tomis primum additus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agr., 1684

Ad part. 3. Quæst. 34. Decisio XCVI. Tractatur an Commissarius generalis
Fratrum S. Francisci de Observantiâ potuerit dimittere ab eorum
obedientiâ & iurisdictione Moniales S. Claræ, & quando aliquis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61921](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61921)

Ad part. 3. Quæst. 34.

DECISIO XCVI.

Tractatur an Commissarius generalis Fratrum S. Francisci de Observantiâ potuerit dimittere ab eorum obedientiâ & jurisdictione Moniales S. Clarae, & quando aliquis possit favori proprio renunciare?

R. P. D. R E M B O L D O.

Vlixbonen. Monasterii.

Luna 2. Junii 1625.

S U M M A R I U M.

1	Renunciare nemo potest iuri quod non habet.	7	Favori mixto, id est, proprio Galvrius nemo potest renunciare.
2	Renunciatio iuris alieni non tenet in præjudicium tertii.	8	Clericus non potest renunciare privilegio clericali ut conveniatur coram iudice seculari.
3	Commissarius Generalis Fratrum S. Francisci de Observantiâ habet eandem jurisdictionem in sua familia quam habet Minister Generalis in tota religione declarâ, ut numero 4. & 5.	9	Jus & jurisdictione an sit idem, ut illatio fiat ad diversa.
6	Favori proprio quilibet potest renunciare.	10	Monasterium immediate subiectum sedi Apostolica, non potest se subicere jurisdictioni ordinarii sine beneplacito ejusdem Sedis, & numero 15.

- 11 Renuntiatio tenet in præjudicium exempti.
 12 Felin. in cap. cum accessissent num. 6. de constit. declaratur.
 13 Eximentis interest suam iurisdictionem salvam manere.
 14 Libertatis & exemptionis ius est ita connexum inter subditum & superiorem, ut commodè separatio fieri non possit.
 16 Moniales S. Clara profitentur & tenentur vivere sub gubernio Fratrum S. Francisci, & num. 17.
 18 Factum à majori parte non potest aliis præjudicare in his qua omnes particulari tangunt.
 19 Sub conditione datum illa non adimpleta, non habetur in consideratione.

Reverendissimus Pater Commissarius Generalis totius familiae Cisfontanae Indiarum Fratrum S. Francisci de Observantia, & Patres Diffinitores Provinciae Portugalliae de communi consensu die 30. Novemb. 1619. dimiserunt ab eorum obedientia & iurisdictione Moniales S. Clarae oppidi de Santarem, attentâ dd. Monialium Abbatissae inobedientia, cum declaratione tamen, quod si eveniret, quod dd. Moniales suam culpam agnoscerent, & veniam peterent, datis in omnibus claris, & evidentibus penitentiae demonstrationibus, Pater Provincialis illas iterum admitteret ad suam obedientiam, quâ dimissione sub die 2. Novemb. 1620. dd. Monialibus intimatâ, Abbatissa cum majori parte Monialium illam acceptavit, & Archiepiscopo Vlixbonen. ut eas in suas reciperet supplicavit, qui eas recepit, sub obligatione tamen, quod infra sex menses confirmationem à sede Apostolicâ obtinerent, reliquæ verò contradixerunt, & ab eâ ad sedem Apostolicam ac ad Generalem appellarunt.

Unde contingit dubitari an d. dimissio & subjectio sustineretur? & Domini unanimiter censuerunt tam dictam dimissionem, quàm subjectioem non sustineri. Quo enim ad dimissionem, ea visa fuit nulla ex pluribus. Primum quia ex constitutionibus Innocentii IV. & Bonifacii VIII. administratio d. Monasterii spectat ad Ministrum generalem Ordinis S. Francisci, nec propterea potuit ea dimitti à Commissario d. Ordinis, quia nemo potest renunciare juri quod non habet. *l. nemo plus iuris ff. de reg. jur. Cephal. conf. 146. num. 2. Rebuff. conf. 186. num. 10. & renunciatio juris alieni non tenet in præjudicium tertii. l. jubemus & sibi DD. C. ad Velocian. Surd. conf. 332. nu. 9. & conf. 359. nu. 3. Cephal. conf. 152. n. 67. Natta conf. 470. n. 15. Seraphin. decis. 341. nu. 6.*
 Nec obstat quod Commissarius habet eandem iurisdictionem in sua familia, quam habet Minister Generalis in tota religione ex constitutione Leonis X. registrata per Roderic. quæst. regul. Tom. 1. qu. 51. art. 1. quia d. Commissarius habet quidem amplissimam facultatem visitandi & corrigendi familiam sibi subditam, non verò etiam immutandi statum religionis, & renuntiandi in præjudicium Ministri Generalis & totius Ordinis, administrationi & regimini eidem Ministro Generali commissio.
 Ecce 3.

missio. Bald. in l. circa finem vers. inducitur etiam C. de bon. matern. Alexand. in l. Procuratoribus num. 3. vers. intellige C. de Procuratori. quin idemmet Commissarius et subditus sicut ceteri Prelati ejusdem Religionis Ministro Generali, ut expresse dicitur in d. constitutione, ibi, *ita tamen, quod Commissarius prefato Ministro Generali & Generalis potest eum corrigere si deliquerit, & prohibere aliqua negotia, si eum dederint legitimam, ut per eundem Rodriguez d. 9. s. art. 4. ideoque potest sine dubio idem Generalis hujusmodi dimissionem sine legitima causa factam revocare, prout cum effectu revocavit, neque eam renuente Generali in prejudicium totius Religionis sustinetur.*

Secundò minus tenet dicta dimissio, quia administratio dicti Monasterii fit Fratribus dictæ Religionis, & Ministro ejus Generali per summos Pontifices mandata, ex causis, & rationibus publicum favorem, & utilitatem respicientibus, unde non licuit commissario sine sedis Apostolicæ beneplacito huic administrationi renunciare, nam licet quislibet possit favori proprio renunciare & l. si quis in confessorio C. de Episc. & Cler. l. penult. C. de pari. cum simul. non potest tamen renunciare favori mixto, hoc est, quando id, quod renunciatur, non solum proprium favorem, sed etiam favorem alterius, seu publicam utilitatem concernit. *Idem in cap. si diligenti num. 16. de foro compet. & in cap. cum accessissent sub num. 29. & ibidem Deci. num. 23. & 24. de consue. Castrens. in l. penult. num. fin. & ibi Jaf. num. 1. C. de pac. Calder. consil. 1. in fin. vers. si vero de pac. Gozad. consil. 88. numer. 20. Casp. consil. 259. ante num. 6. lib. 1. ubi adducit simile in Clerico, qui non potest renunciare privilegio Clericali, ut conveniatur coram Judice seculari, ut notatur in C. si diligenti de foro compet.*

Nec obstat, quod in dictis constitutionibus Innoc. IV. & Bonif. VIII. deo Ministro facultas instituendi Moniales prout secundum Deum viderit expediat, quia non propterea potest ceteri data facultas abdicandi administrationem ejus publicam utilitatem commissam, sed tantum ea peragendi, quæ circa dictam administrationem, atque ad eam explicandam sunt necessaria; facultas enim instituendi, & destituendi, ac Jus & jurisdictionem à se abdicandi sunt inter se diversa, & sic ab uno ad alterum non bene inferuntur. *J. Papinian. exult. ff. de minor. Surd. consil. 150. n. 9. & l. 1. in prax. titul. de devol. n. 96. Paris. de resign. l. 7. quest. 24. num. 19. cum duobus seq.*

Tertiò non tenet dicta dimissio, vel saltem illa fuit resolutibilis, quia facta est, ut supra relatam est, ad tempus, & donec Moniales suam culpam agnoscerent, unde cum plures ex dictis Monialibus culpam agnoscerent, & à dicta dimissione appellaverint, illaque postea fuerit per Ministrum Generalem solemniter revocata, merito non erit amplius habenda in consideratione. Minus tenet subiectio Monialium Regimini D. Archiepiscopi, quia dictæ Moniales sunt immediatè sedi Apostolicæ subje-

subiecta, & à Jurisdictione Archiepiscopi exempta, nec propterea potuerunt se à dicta jurisdictione sedis Apostolicæ eximere, & jurisdictioni seu regimini D. Archiepiscopi se subijcere sine ejusdem sedis Apostolicæ beneplacito, cap. eum tempore ubi Abb. num. 2. de arbit. idem Abb. in cap. 1. numer. 19. de re judic. Rom. consil. 369. num. 18. Surd. consil. 47. num. 25. cum aliis per Castr. consil. 432. incip. videtur dicendum sub num. 3. circa med. vers. quod autem non potuerit expresse renunciare. Card. Mantie. decis. 237. num. 4. & coram sanct. memo. Greg. XV. decis. 325. num. 23. cum seq.

Nec obstat, quod tenet renunciatio in præjudicium exempti ad trad. per Fel. in cap. cum accessissent, num. 6. de consti. quia Fel. & alii pro Monialibus adducti procedunt, quando privilegium, cui renunciatur, respicit favorem renunciantis tantum, quod non est in privilegio exemptionis, quia illud respicit non solum favorem exempti, sed etiam exemptionis, ut per Abb. in d. cap. cum tempore num. 2. de arbit. ubi quod interest exemptionis suam jurisdictionem immediatam non perdere, quodque subditus suus non judicetur, nec etiam absolvatur ab alio, ideoque tali privilegio renunciatus non potest. Rom. d. consil. 369. num. 18. & talis renunciatio non tenet, nec etiam quoad renunciantes, quia ut inquit Abb. in d. cap. cum tempore num. 7. Jus libertatis, & exemptionis est ita conjunctum inter subditum & superiorem, ut commodè separatio fieri non possit.

Nec obstat quod Moniales se subjecerunt D. Archiepiscopo, quoad regimen tantum, quod erat penes Commissarium, non verò etiam quoad jurisdictionem, quæ erat penes sedem Apostolicam; quia nihilominus dicta subiectio tendit in præjudicium jurisdictionis sedis Apostolicæ, quæ voluit dictas moniales Regi per dictum Commissarium, & non per D. Archiepiscopum, unde non potuerunt se dictas moniales ab hujusmodi Regimine sine sedis Apostolicæ beneplacito eximere ex supra allegatis.

Præterea, ex alio etiam dicta subiectio non tenet, quia dictas moniales ex Regula S. Clare quam profiterentur vivere sub gubernio, & regimine Fratrum Ordinis S. Francisci, si que non potuerunt se contra formam dictæ Regulæ gubernio dicti Archiepiscopi subijcere.

Et ex his patet etiam responsio ad id, quod dicitur, quod per dictam subjectionem, fuit factus reditus ad jus commune, quia ex primæ vâ institutione & fundatione dicti monasterii, & Ordinis quem profiterentur dictas moniales, tenentur vivere sub obedientia dictorum Fratrum, & in omnem casum hæc mutatio non potuit fieri sine sedis Apostolicæ beneplacito, tam ex parte Fratrum, quibus dicta administratio fuit à sede Apostolica ob publicam, & privatam monialium utilitatem commissa, quam ex parte monialium, quæ vivere tenentur sub gubernio, & regimine illorum, quibus illæ fuerunt à sede Apostolica subiectæ.

Ultra

Ultra quod talis subjectio non fuit facta ab omnibus Monialibus, sed solum
 pretenditur facta à majori parte, & aliis contradicentibus, quo fit, ut factum à ma-
 jori parte, non possit aliis præjudicare in his, quæ omnes in particulari tangunt, ut
 cum omnes, & ibi gloss. & Fel. num. 15. de consuet. Cap. de consuet. 152. num. 3.

Nec ipse Archiepiscopus simpliciter recepit, sed cum obligatione confirmatio-
 nem à sede Apostolicâ impetrandi, quæ nunquam fuit subsequuta, & sic acceptio
 sine effectu remansit, per reg. quod datum sub conditione, illâ non adimpletâ, non
 habetur in consideratione. Card. Mantua, dec. 245. num. 9. cum simi.

Et ita fuit resolutum utraque parte informante, &c.

DECISIO XCVII.

Papa si immunitatem à jurisdictione ordinarii alicui
 Monasterio concesserit, illudque receperit sub
 protectione sedis Apostolicæ, & ejus admini-
 strationem aliquibus concesserit, non possunt
 deinde isti in præjudicium Papæ & sedis Apосто-
 licæ iterum se subicere jurisdictioni ordinario-
 rum.

R. P. D. COCCINO.

Vlixbonen. Monasterii.

Mercurii 19. Novemb. 1625.

SUMMARIUM.

- 1 In Rota ad effectum preventionis ascenditur presentatio commissionis.
- 2 Moniales S. Clare sunt exempta à jurisdictione ordinario- rum, & S. Sede Apostolice.

Decisio 461.
 par. 3. recept.